

mødet en Sag, som alle ere enige om at anse for udmærket grundlovmæssig. Jeg tvivler imidlertid om, at dette Hensyn til Grundloven vilde have været stærkt nok til at fremkalde et saadant Forslag, hvis ikke Befolkningens Tilvækst havde været saaa ulige. Hvis Befolkningen var vokset nogenlunde ligelig over hele Landet, antager jeg ikke, at nogen vilde gøre sig no en Samvittighed af at beholde den nuværende Valatredsinddeling, selv om Kredsenes Størrelse var bleven som nu, omkring ved 20,000 Indbyggere. Jeg tror, at hvis Befolkningen var vokset nogenlunde ligelig, vilde vi med stor Sindsro allesammen uden Hensyn til Grundloven have set paa, at Kredsene gennemgaaende havde en Størrelse af 20,000, maaste ogsaa af 25,000 Indbyggere. Hvis vi derfor kunde ordne det nuværende Misforhold med Hensyn til Kredsenes Størrelse, tror jeg, at der vilde være overvejende Stemning for at lade Grundloven hvile — i fælles Foritaalse naturligtvis — paa det Punkt, og ikke tage os det nær, at Kredsene nu gennemgaaende vare paa 20,000 i Stedet for efter Grundloven paa 14,000. Naar ogsaa jeg har saa store Betæneligheder ved den foreslaede Udvikelse, er det ikke af Hensyn til Pengene, hvorom enkelte have talt. Det er ganske vist, at 137 Folketingsmænd jo vilde komme til at koste noget mere end 102; men jeg kan alligevel ikke tro, at det i disse Tider, hvor vi ere vante til at se Millionerne rulle saa lystig til Nytte eller især til Unytte, skulde volde stort Besvær, om Rigsdagen kom til at koste 50,000 Kr. mere, hvad enten den kom til at gøre mere Nytte eller ikke end nu. Jeg erkender, at jeg for Øjeblikket anser Rigsdagen for at gøre tvivlsom Nytte; det forekommer mig, at den overhovedet vanskeligt kan komme til at gøre Nytte, thi den Udvikling, vi for Øjeblikket ere i peger snarere i Retning af det skadelige end i Retning af det nyttige; men, som sagt, jeg tror ikke, at Hensynet til Pengene kan spille nogen Rolle. Naar der altsaa er blevet talt om den Forøgelse af Rigsdagens Udgifter, som vil følge heraf, tror jeg, at vi med stor Sindsro kunne gaa til en saadan Forøgelse af Udgifterne. Lige saa vel som vi nu i en Del Aar have kunnet høre paa alle Alagerne over de seks Kroner om Dagen for at ligge her og drive, kunne vi vel taale at høre, at der bliver brugt endnu nogle Tusinder flere derved, at Medlemsantallet blev forøget. Jeg kan heller ikke tro, at det er nogen særlig tvivlende Grund til at gaa til en Udvikelse af Hensyn til Omvelingen af Kredsene. Jeg

antager, at man med nogenlunde lige Lethed eller Besvær kan dele Landet i 102 Kredse med ca. 20,000, som i 137 Kredse med 16,000 Indbyggere i hver. Maaste der er noget mere Besvær, det er jeg nok saa tilbøjelig til at tro; thi det er ganske sikkert ikke noget let Arbejde at fordele Kredsene paa den rigtige Maade i alle Henseender. Men jeg antager, at de tekniske Vanskeligheder ved nu at dele Landet i 102 i Stedet for 137 Kredse, ikke ere større, end at man ret let kan komme udover dem. Hensynet til, at 137 Folketingsmænd skulle give Tinget mere Vægt — saaledes, som den ærede sidste Taler mente — end det nuværende Antal, tror jeg ikke har meget at sige. Jeg tror ikke, at det i dette Forhold er Mængden, der gør det. Jeg tror, at 102 Repræsentanter, som ere deres Plads vokse og vide, hvad de ville, ved Afgørelserne kunne have den samme Vægt som 137. Jeg tvivler om, at vi ville opnåa nogen væsentlig indre Styrkelse her i Folketinget ved, at bort Medlemsantal bliver forøget med godt en Tredjedel af, hvad det nu er. Det er endog saa et Spørgsmaal, om vi ikke snarere fik mere Stof til den brogede og langtfra heldige Udvikling, som vi have haft i de senere Aar her i Tinget. Jo flere der er med til at nuere, desto mere Mudder kan der maasse laves, og det kan godt hælde, at hvad Partiforholdene og de indre Vanskeligheder angaar, vilde vi blive fuldt saa vanskeligt stillede med 137, som vi ere med 102. Paa den anden Side maa jeg ogsaa give det ærede Medlem fra Kolding (Brag) Ret i, at under ordinære politiske Forhold vilde Regeringen ganske sikkert ligesaa let kunne arbejde med 137 som med 102. Jeg tror ikke, det vilde spille nogen Rolle til nogen af Siderne med Hensyn til Rigsdagsarbejdet, enten der sidder 137 eller 102 Medlemmer. Kun det vil jeg understrege, at jeg ikke tror, at det i dette Tilfælde er Mængden, der gør det, og at jeg altsaa i Henseende til Folketingets forøgede Magtstilling og i Henseende til, at Folketinget skulde komme til at spille en større Rolle ved at blive udvidet, ikke tror, at vi af den Grund skal gaa til den Udvikelse, hvorom der her er Tale. Det, der for mig er den væsentligste Indvending mod at gaa til denne Udvikelse, er det, at vi i dette Forhold lige som i forskellige andre maasse komme til at vokse noget i Bevidstheden om vor egen Storhed. Det er en stor Ulykke for et lille Land, naar det har for store Forestillinger om sig selv. Jeg tror, at i ethvert Fald en meget stor Del af dette Ting's Medlemmer vil erkende, at dette er Tilfældet paa det militære Omraade, og at det der er en stor